

Raport anual TAFOC 2021

Echipa de cercetare

1. GABRIELA-ANA AZANFIREI

Fișare

Eugeniu Toma, *Noi și Universul*, Editura Tehnică, București, 2000.

G. Demetrescu, *Curs de Astronomie*, Universitatea București, Facultatea de Științe, 1945.

V. L. Nadolschi, *Curs de Astronomie Generală*, Partea I, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, Litografia Învățământului, Unitatea Iași, 1957. (în curs)

Comunicări

Gabriela-Ana Azanfirei, *Harta bolții cerești în astronomia românească*, Workshop (nr. 1) *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații* (PN-III-P4-ID-PCE-2020-1277), 28 mai 2021, desfășurat în cadrul Colocviului internațional „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării”, Ediția a X-a, online, Colectivul de lexicologie – lexicografie, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Colectivul de limbaj natural, Institutul de Informatică Teoretică, Echipa proiectelor TAFOC și eRomLex, Iași, 27–28 mai 2021.

2. ALINA BURSUC

Fișare

Dicționarul limbii române. [DA] Tomul I. Partea I: A–B. Academia Română. București, Librăriile Socec & Comp. și C. Sfetea, 1913.

Dicționarul limbii române. (DLR). Serie nouă. Tomul VII. Partea 1. Litera N. Academia Republicii Socialiste România. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1971.

Dicționarul limbii române. (DLR). Serie nouă. Tomul X. Litera S. Partea a 4-a: *Slab–Spongios*. Academia Română. București, Editura Academiei Române, 1992.

Dicționarul limbii române. (DLR). Serie nouă. Tomul X. Litera S. Partea a 5-a: *Songiar–Swing*. Academia Română. București, Editura Academiei Române, 1994.

N. Coculescu, *Curs de astronomie teoretică*, București, Cartea Românească, 1929.

I. Genilie, *Geografia istorică, astronomică, naturală și civilă a continentelor în general și a României în parte*, București, Tipografia lui Eliad, 1835.

Comunicări

1. *Observații asupra relației ASTRU – STEA pe baza Dicționarului limbii române*, Workshop (nr. 1) *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații* (PN-III-P4-ID-PCE-2020-1277), 28 mai 2021, desfășurat în cadrul Colocviului internațional „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării”, Ediția a X-a, online, Colectivul de lexicologie – lexicografie, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Colectivul de limbaj natural, Institutul de Informatică Teoretică, Echipa proiectelor TAFOC și eRomLex, Iași, 27–28 mai 2021.
2. *Denumirile punctelor cardinale. Observații asupra zonei de intersecție cu denumirile vânturilor* (proiect PN-III-P4-ID-PCE-2020-1277), 9 septembrie 2021, Conferința Internațională „Zilele Sextil Pușcariu”, Ediția a V-a, online, Academia Română – Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Societatea Română de Dialectologie, Cluj-Napoca, 9–10 septembrie 2021. (Textul comunicării, îmbunătățit în urma sugestiilor colegei Daniela Butnaru, a fost trimis pe 1 octombrie 2021 spre publicare în „Caietele Sextil Pușcariu”, V, 2021.)
3. *Denumiri ale noțiunilor „lumină” și „întuneric”*. *Observații asupra relației de antonimie*, Workshop (nr. 2) *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații* (PN-III-P4-ID-PCE-2020-1277), 23 septembrie 2021, desfășurat în cadrul Simpozionului internațional „Provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române”, Ediția a XX-a, online, Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași, 22–24 septembrie 2021.

Articol (în evaluare)

Denumirile punctelor cardinale. Observații asupra zonei de intersecție cu denumirile vânturilor, predat spre publicare în „Caietele Sextil Pușcariu”, V, 2021.

Redactare

Redactarea (în colaborare) a articolului lexicografic *METEORIT* ca articol de studiu pentru DAFOC

3. DANIELA BUTNARU

Fișare

Dicționarul limbii române. Tomul I. Partea II. Litera C, București, Tipografia ziarului „Universul”, 1940, p. 1-535.

Dicționarul limbii române. Serie nouă. Tomul I, Partea a 3-a. Litera D: D-Deînmuțit, București, Editura Academiei Române, 2006 (în colaborare cu Laura Manea și Cristina Cărăbuș).

Dicționarul limbii române. Serie nouă. Tomul I, Partea a 4-a. Litera D: Deja-Deținere, București, Editura Academiei Române, 2006 (în colaborare cu Laura Manea și Cristina Cărăbuș).

Dicționarul limbii române. Serie nouă. Tomul I, Partea a 5-a. Litera D: Deținut-Discopotiriu, București, Editura Academiei Române, 2007 (în colaborare cu Laura Manea și Cristina Cărăbuș).

Dicționarul limbii române. Serie nouă. Tomul I, Partea a 6-a. Litera D: Discord-Dyke, București, Editura Academiei Române, 2009 (în colaborare cu Laura Manea și Cristina Cărăbuș).

Dicționarul limbii române. Serie nouă. Tomul XI, Partea a 2-a. Litera T: T-Tocăliță, București, Editura Academiei, 1982.

Dicționarul limbii române. Serie nouă. Tomul XI, Partea a 3-a. Litera T: Tocăna-Twist, București, Editura Academiei, 1983.

Dicționarul limbii române. Serie nouă. Tomul XII, Partea 1. Litera Ț, București, Editura Academiei, 1994.

N. Abramescu, *Curs de cosmografie pentru clasa VI clasică-modernă de băeți și pentru clasa VIII a școlilor secundare de fete*, Ploiești, „Progresul” Soc. anonimă română pe acțiuni, 1915.

Tudor Pamfile, *Cerul și podoabele lui. După credințele poporului român*, București – Leipzig – Viena, Librăriile Socec & Comp., Pavel Suru, C. Sfetea – Otto Harrassowitz – Gerold & Comp., 1915.

H. Stahl, *Un român în lună. Roman astronomic*, ed. a 2-a, București, Editura Cugetarea, 1925.

S. Mehedinți, *Problemele geografiei contemporane ca știință despre cosmos*. Partea întâia. *Asupra obiectului geografiei. Definițiunea ei*, București, Stabilimentul grafic I.V. Socec.

S. Mehedinți, *Problemele geografiei contemporane ca știință despre cosmos*. Partea a doua. *Eterogeneitatea celor patru sfere*, București, Stabilimentul grafic I.V. Socec (fișat parțial).

Comunicări

1. Comunicarea *Prezența Soarelui în onomastica românească* la Colocviul „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării” (Iași, 27-28 mai 2021).

2. Comunicarea *Aspecte ale identificării și disocierii conceptelor legate de timp în limba română. Momente ale zilei și nopții*, la simpozionul internațional *Provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române*, a XX-a ediție a Simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” (Iași, 22-24 septembrie 2021).

Gestionarea Bibliografiei

Gestionarea (completare și organizare) a Bibliografiei proiectului.

Procurarea unor lucrări din Bibliografie și scanarea acestora.

4. CRISTINA-MARIANA CĂRĂBUȘ

Fișare

Dicționarul limbii române. Serie nouă. 1965–2010. Redactori responsabili: acad. Iorgu Iordan, acad. Alexandru Graur și acad. Ion Coteanu; acad. Marius Sala și acad. Gheorghe Mihăilă. Tomurile I/3– I/8, IV – XIV. Literele D (vol. 3, 4), R, S (volumele 1, 2, 3), București, Editura Academiei Române.

Gheorghe Chiș, *Astronomie. Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.

Comunicări

1. Cristina Cărăbuș, *Observații privitoare la denumirile pentru măsurarea timpului în Dicționarul limbii române*, la workshopul *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277)*, organizat în cadrul Colocviului Internațional *Lexicografia academică românească. Provocările informatizării*, ediția a X-a online, Iași, 27- 28 mai 2021 (comunicare susținută în data de 28 mai 2021).
2. Elena-Isabelle Tamba, Cristina Cărăbuș, *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații. Prezentarea proiectului (2)*, la workshopul *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277)*, organizat în cadrul Simpozionului internațional *Provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române*, a XX-a ediție a Simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, ediție online, 22–24 septembrie 2021 (comunicare susținută în data de 23 septembrie 2021).

5. CRISTINA FLORESCU

Fișare

a)

Dicționarul limbii române (DA). Academia Română. Tom II/I. Literele G și H. Imprimeria Națională Română. București, 1914.

Dicționarul limbii române (DLR). Academia Română. Tomul I / 7, 8. Litera E. Editura Academiei Române. București, 2009-2010.

Dicționarul limbii române (DLR). Academia Română. Tomul IV. Litera L (I). Editura Academiei Române. București, 2008.

Dicționarul limbii române (DLR). Academia Română. Tomul V. Litera L (II). Editura Academiei Române. București, 2008.

Dicționarul limbii române (DLR) Academia Română. Tomul VII/2. Litera O. Editura Academiei Române. București, 1969.

Dicționarul limbii române (DLR). Academia Română. Tomul XI/2. Litera Ș. Editura Academiei Române. București, 1978.

Dicționarul limbii române. (DLR). Academia Română. Tomul XIII/2. Literele X, W, Y. Editura Academiei Române. București, 2005.

b) A. Pal / V. Ureche, *Astronomie*. București. Editura Didactică și Pedagogică. 1983

c) Inițiere în operația de fișare (verificare și confruntare cu textul volumelor) a șase volume:

Dicționarul limbii române (DLR). Serie nouă. Tomul XIII /1, 2, 3. Litera V. Fișare Maria-Marilena Tomulesei
A.T. Laurian, *Elemente de cosmografie pentru clasele primare*, ediția a doua, 1860, București, Tipografia Colegiului Național. Fișare: Maria - Marilena Tomulesei
Eugeniu Toma, *Noi și Universul*, Editura Tehnică, București, 2000. Fișare: Gabriela Azamfirei
G. Demetrescu, *Curs de Astronomie*, Universitatea București, Facultatea de Științe, 1945. Fișare: Gabriela Azamfirei

Comunicări

Terminologia astronomică: disocieri lexicologice la primul workshop al proiectului Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277), Iași, 28 mai, în cadrul Colocviului Internațional *Lexicografia academică românească. provocările informatizării*. Ediția a X-a. Colectivul de lexicologie – lexicografie, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”.

Denumirile lunilor anului: stratificări etimologice, la cel de-al doilea workshop al proiectului *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații* (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277), Iași, 23 septembrie.

Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații. Prezentarea proiectului în cadrul Conferinței Cercetării Științifice din Academia Română (CCSAR -2021), 23 noiembrie.

Articol (în evaluare)

Derularea proiectului: Terminologia astronomică românească. Științific vs popular. Etapa 1. predat spre publicare în volumul „Colocviul Internațional *Lexicografia academică românească. provocările informatizării*. Ediția a X-a”.

Norme DAFOC

Realizarea normelor de redactare a *Dicționarul astronomic al fenomenelor, obiectelor cosmice și constelațiilor*

Redactare

Redactarea (în colaborare) a articolului lexicografic *METEORIT* ca articol de studiu pentru DAFOC

Coordonare

- Organizarea și planificarea activității științifice a întregii echipe: repartizarea sarcinilor individuale de lucru și verificarea îndeplinirii celor planificate; stabilirea normelor de fișare și de redactare; lectura materialelor fișate; identificarea și selectarea termenilor astronomici (științifici și populari) — împreună cu întreaga echipă; stabilirea coordonatelor site-ului proiectului — împreună cu întreaga echipă.
- Coordonarea ședințelor de lucru bi-lunare.

- Coordonarea celor două Ateliere de lucru / Workshop-uri.

6. CĂTĂLIN GALEȘ

Lectură și revizie

Lectura și revizia din punct de vedere astronomic a materialelor fișate din textele manualelor și monografiilor de astronomie.

Îndrumare

Explicarea amănunțită și pe înțelesul tuturor membrilor echipei de lucru a unor principii, fenomene astronomice, a structurii obiectelor cosmice, a sistemelor solare, a tehnicilor de observare a elementelor astronomice și a funcționării acestora - în cadrul tuturor ședințelor bi-lunare de lucru ale echipei și în cadrul dialogurilor individuale solicitate de filologii echipei.

Îndrumarea drd. Gabriela Azamfirei

Comunicare

Orbitele corpurilor cerești la cel de-al doilea workshop al proiectului *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații* (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277), Iași, 23 septembrie.

7. LAURA MANEA

Fișare

a) Dicționarul limbii române. (DLR). Serie nouă. I-XIV:

Litera *D*: Tomul I. Partea a 3-a: Litera *D*. *D – Deînmulțit*. Academia Română.. București, Editura Academiei Române, 2006; Tomul I. Partea a 4-a: Litera *D*. *Deja – Deținere*. Academia Română.. București, Editura Academiei Române, 2006.

Litera *P*: Tomul VIII. Litera *P*. Partea 1: *P–Păzui*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1972; Partea a 2-a: *Pe–Pînar*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1974; Partea a 3-a: *Pînă–Pogribanie*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1977; Partea a 4-a: *Pogrijenie–Presimțire*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1980; Partea a 5-a: *Presin–Puzzolană*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1984.

Litera *U*: Tomul XII. Partea a 2-a: Litera *U*. București, Editura Academiei Române, 2002.

b) Dicționarul limbii române. [DA]:

Litera *F*: Tomul II. Partea I: *F–I*. [de fapt: *I/Î*]. Academia Română. București, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1934;

Litera *I*: Tomul II. Partea I: *F–I*. [de fapt: *I/Î*]. Academia Română. București, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1934;

Litera *Î*: Tomul II. Partea I: *F–I*. [de fapt: *I/Î*]. Academia Română. București, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1934;

Literele *J, K, Q*: Tomul II. Partea II. Fascicula I: *J–Lacustru*. Academia Română. București, Tipografia Ziarului „Universul” S. A., 1937.

c) Volume:

N. Culianu, *Curs de cosmografie*, Iași, Tipografia Națională;

I. Otescu, *Credințele țaranului român despre cer și stele*. București, extras din „Analele Academiei Române”. Memoriile Secțiunii literare. Seria II. Tom. XXIX, p. 425–506.

Redactare

Redactarea (în colaborare) a articolului lexicografic *METEORÍT* ca articol de studiu pentru DAFOC.

8. FLORIN-TEODOR OLARIU

Fișare

a) *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Oltenia*, București, Editura Academiei Române, vol. I-V (1967, 1970, 1974, 1980, 1984);

b) *Atlas lingvistic român, pe regiuni. Maramureș*, București, Editura Academiei Române, vol. I-IV (1969, 1971, 1973, 1997);

c) *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Banat*, București, Editura Academiei Române, vol. I-V (1980, 1997, 1998, 2005, 2011);

d) *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina*, Iași, Editura Academiei Române / Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, vol. I-IV (1987, 1997, 2007, 2014);

e) *Atlas lingvistic român, pe regiuni. Muntenia și Dobrogea*, București, Editura Academiei Române, vol. I-V (1996 – două volume, 2001, 2004, 2007);

f) *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Crișana*, București, Editura Academiei Române, vol. I-IV (1996, 2003, 2011, 2017);

g) *Atlas lingvistic român, pe regiuni. Transilvania*, București, Editura Academiei Române, vol. I-IV (1992, 1997, 2002, 2006).

i) *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Basarabia, nordul Bucovinei, Transnistria*, Chișinău, vol. 1, 1993; vol. 2, 1998; vol. 3, 2002, vol. 4, 2003.

Stagiu de documentare

Efectuarea unui stagiu de documentare la Biblioteca Națională a Republicii Moldova din Chișinău, în perioada 22–29 octombrie 2021.

Scanarea și fișarea unor lucrări de dialectologie și de astronomie (cf. Ștefan Tiron, Ion Nacu, *Astronomie*, Chișinău, Lyceum, 2014.) în cadrul stagiului de documentare.

9. ELENA TAMBA

Fișare

Dicționarul limbii române. [DA][Sub conducerea lui Sextil Pușcariu]. Tomul I. Partea II: C. Academia Română. București, Tipografia Ziarului „Universul”, 1940, [2] + 1 066 p. (p. 536-1064.

Dicționarul limbii române. (DLR). Serie nouă. Tomul VI. Litera M; Academia Republicii Populare Române, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1965–1968.

Dicționarul limbii române. (DLR). Serie nouă. Tomul XIV. Litera Z, Academia Română, București, Editura Academiei Române, 2000.

Marcel Jinca, Aurelia Idita, *Astronomie. Manual pentru amatori*, Bumbești-Jiu (în lucru).

Comunicări

1. Elena-Isabelle Tamba, **Constelațiile în Dicționarul tezaur al limbii române. Observații**, la workshopul *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277)*, organizat în cadrul Simpozionului internațional *Provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române*, a XX-a ediție a Simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, organizat în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”; ediție on-line, 22–24 septembrie 2021.
2. Elena-Isabelle Tamba, Cristina Cărăbuș, **Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații. Prezentarea proiectului (2)**, la workshopul *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277)*, organizat în cadrul Simpozionului internațional *Provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române*, a XX-a ediție a Simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, organizat în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”; ediție on-line, 22–24 septembrie 2021.
3. Elena Isabelle Tamba, **Unele considerații legate de denumirile de constelații în Dicționarul limbii române**, la workshopul *Terminologia astronomică românească: științific vs popular. Fenomene, obiecte cosmice și constelații (PN-III-P4-IDPCE-2020-1277)*, organizat în cadrul Colocviului Internațional *Lexicografia academică românească. provocările informatizării*, Ediția a X-a online, Colectivul de lexicologie – lexicografie, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Colectivul de limbaj natural, Institutul de Informatică Teoretică, Echipa proiectelor TAFOC și eRomLex, Iași, 27–28 mai 2021.

Stagiu de documentare

Stagiu de documentare la Biblioteca de Litere a Universității Barcelona, 22.XI–1.XII.2021.

Fișarea și scanarea unor texte lingvistice, dicționare, lucrări de astronomie în perioada stagiului de documentare.

10. CLAUDIUS TEODORESCU

Site proiect

Realizarea site-ului proiectului:

tafoc.solirom.ro

Corpus de citate

Realizarea Corpusului de citate TAFOC prin elaborarea și îmbunătățirea fluxului de transformare a citatelor din formatul Word în formatul HTML.

<https://solirom-tafoc.gitlab.io/citation-data/>

Elaborarea și îmbunătățirea interfeței de prezentare a corpusului de citate.

Bibliografie

Elaborarea modelului pentru intrările bibliografice, în format MODS.

11. MARIA-MARILENA TOMULESEI

Fișare

Dicționarul limbii române (DLR). Serie nouă. Academia Română. Tomul XIII. Partea 1. Litera V. V – veni: 1997, București, Editura Academiei Române.

Dicționarul limbii române (DLR). Serie nouă. Academia Română. Tomul XIII. Partea a 2-a. Litera V. Venial – vizurină: 2002, București, Editura Academiei Române.

Dicționarul limbii române (DLR). Serie nouă. Academia Română. Tomul XIII. Partea a 3-a. Litera V. Vîclă – vuzum. Literele W, X, Y: 2005, București, Editura Academiei Române.

A.T. Laurian, *Elemente de cosmografie pentru clasele primare*, ediția a doua, 1860, București, Tipografia Colegiului Național.